

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI INSPEKTORAT**

10000 ZAGREB – Petračićeva 4

U Zagrebu, 11. svibnja 2011. godine

Predmet: Inspekcijski nadzori u skladu s europskim modelima i praksom

Republika Hrvatska će u bliskoj budućnosti postati 28. članicom Europske unije. U procesu pristupanja i inspekcijske službe Državnog inspektorata susrele su se s izazovima prilagodbe zajedničkoj pravnoj stečevini, ali su nam se otvorile i mogućnosti korištenja financijskih sredstava iz proračuna Europske unije kroz program CARDS (do 2004. godine), a stjecanjem statusa zemlje kandidatkinje 2004. godine i sredstva iz tri pretprijetna programa PHARE, ISPA i SAPARD, te od 2007. godine i programa IPA. Ti su programi instrumenti financijske i tehničke pomoći zemljama pristupnicama i zemljama kandidatkinjama u pripremanju za članstvo u EU, a primarno uključuju mjere za izgradnju i jačanje institucija, ovisno o pripremljenosti svake zemlje. Tako je i Državni inspektorat bio uključen u usklađivanje s pravnom stečevinom u području nadzora nad tržištem i zaštite potrošača i to kao nositelj projekta Phare 2005 „Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda“, te korisnik projekata CARDS 2004 „Daljnje jačanje kapaciteta na području zaštite potrošača“ i Phare 2006 „Jačanje provedbe prava intelektualnog vlasništva“, a trenutno je korisnik projekta IPA 2007 „Zdravlje i zaštita na radu“.

Državni inspektorat, između ostalog, nadležan je za nadzor sukladnosti i sigurnosti proizvoda stavljenih na tržište ili u uporabu u nizu područja, tako i proizvoda kao što su: strojevi, električna oprema, osobna zaštitna oprema, plinska oprema, dizala, oprema pod tlakom i jednostavne tlačne posude, građevni proizvodi, tekstil i obuća, namještaj, drvo, tekuća naftna goriva.

Neosporno je nadzor kojeg u okviru svojih nadležnosti nad tržištem (u području neprehrambenih proizvoda) provodi Državni inspektorat zadatak od opće važnosti pa, kako Republika Hrvatska kontinuirano usklađuje svoje zakonodavstvo, tako se i inspekcijski nadzor usklađuje prema modelu i praksi koja postoji u EU. Stoga Državni inspektorat pojačanu zaštitu potrošača provodi upravo jačanjem inspekcijskog nadzora zasnovanog na procjeni rizika i

osiguravanju prisutnosti samo sigurnih proizvoda na tržištu i u uporabi te osiguravanju obavljanja djelatnosti na zakoniti način. Naime, proširenjem tržišta roba i usluga, uloga i važnost mehanizama kontrole postaju još naglašeniji.

Projekt PHARE 2005 „Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda“ provodio se u Državnom inspektoratu od listopada 2007. do srpnja 2009. godine. Kroz tehničku pomoć u tome projektu i jačanje institucionalne sposobnosti, gospodarski inspektori Državnog inspektorata osposobljeni su postojeći sustav nadzora nad nacionalnim tržištem u području sigurnosti proizvoda i provjere sukladnosti tehničkih proizvoda provoditi u skladu s najboljom praksom nadzora nad tržištem u zemljama EU. Aktivnosti nadzora tržišta dobile su zdravu zakonsku osnovicu, postat će učinkovitije zbog ojačane administrativne sposobnosti i poboljšanih provedbenih mjera Državnog inspektorata.

Jedna od dobrobiti usklađivanja s pravnom stečevinom EU svakako je sustav brze razmjene obavijesti RAPEX kojeg koriste države članice EU-a radi brze razmjene informacija o opasnim proizvodima koji predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje potrošača, te mjerama i radnjama poduzetim u pogledu takvih proizvoda. Trenutno je trideset zemalja uključeno u RAPEX sustav (sve članice Europske unije, te Island, Lihtenštajn i Norveška), a Kontakt točka RAPEX-a u Hrvatskoj je Državni inspektorat, koji će na taj način biti povezan s kontaktnim točkama u ostalim državama članicama, te s drugim nadležnim tijelima u Hrvatskoj. S danom stupanja u Europsku uniju, Republika Hrvatska će postati dijelom tog učinkovitog sustava za brzu razmjenu obavijesti o opasnim proizvodima.

Projekt CARDS 2004 „Daljnje jačanje kapaciteta u području zaštite potrošača“ bio je projekt Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, a Državni inspektorat i udruge za zaštitu potrošača su partneri u implementaciji projekta. Usredotočen je na postizanje potpune usklađenosti prava potrošača u Hrvatskoj sa zakonodavstvom EU i njihovoj provedbi u skladu sa europskim standardima - zakonodavstvo na području zaštite potrošača EU preneseno je u hrvatsko zakonodavstvo, osigurana je osnova za provedbu Nacionalnog programa za zaštitu potrošača, obavljene su pripreme za provedbu RAPEX-a, te je uspostavljen Centralni informacijski sustav za zaštitu potrošača.

PHARE 2006 „Jačanje provedbe prava intelektualnog vlasništva“ još jedan je projekt iz pretpristupnih programa koji je, uz MUP, Ministarstvo pravosuđa i Carinsku upravu Ministarstva financija, koristio Državni inspektorat (nositelj projekta bio je Državni zavod za intelektualno vlasništvo). Povrede intelektualnog vlasništva i na globalnoj razini uzrokuju rastuću zabrinutost za zdravlje i sigurnost potrošača, pa je Hrvatskoj cilj osigurati nivo zaštite prava intelektualnog vlasništva u skladu sa EU standardima i zahtjevima unutarnjeg tržišta kako bi slučajeve povrede prava intelektualnog vlasništva sveli na minimum.

Mjerilo za Poglavlje 19. (Socijalna politika i zapošljavanje) u procesu pristupanja Hrvatske Europskoj uniji potaknulo je poduzimanje brzih i učinkovitijih aktivnosti na nacionalnoj razini u pogledu poboljšanja i daljnjeg razvoja politike na području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu u skladu sa standardima i pravnom stečevinom zemalja EU. Prethodni su projekti završeni, a s

provedbom projekta IPA 2007 „Zdravlje i zaštita na radu“, vrijednog 1.254.000 eura i financiranog sredstvima EU iz pretpripravnog fonda, započelo se u siječnju ove godine. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva njegov je nositelj, a Državni inspektorat sa svojom Službom nadzora u području rada i zaštite na radu (uz Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje) partner je u provođenju ovoga projekta. Zajednički cilj je usklađenim zakonodavstvom, te izgrađenim i ojačanim kapacitetima povećati učinkovitost nacionalnog sustava za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu.

Za inspeksijske službe ključan je sam proces pridruživanja jer pruža alate, metodologije, usavršava rad, usklađuje propise i postupanja s onima u zemljama EU. Predstoji nam stalno usavršavanje stručnog znanja, vještina i rada naših inspektora. Usklađeni propisi i poboljšana metodologija rada stvaraju pouzdan okvir u kojemu će Državni inspektorat biti spreman učinkovito i bez iznimke provoditi nadzor u svim područjima nadležnosti i kada Hrvatska postane punopravnom članicom EU, kako bismo na zajedničkom tržištu imali zajednička „pravila“.

GLAVNI INSPEKTOR

mr. sc. Kruno Kovačević